

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Снежина Величкова Врангова-Петкова,
НМА „Проф. Панчо Владигеров“, катедра „Теория на музиката“
относно конкурс за заемане на академичната длъжност
професор по камерно пеене
в направление 8.3. Музикално и танцово изкуство,
обявен в „Държавен вестник“, брой 82 от 14.10.2022 г.

Конкурсът за заемане на академичната длъжност *професор по камерно пеене* в професионално направление 8.3. Музикално и танцово изкуство е обявен за нуждите на катедра „Класическо пеене“ при Вокален факултет на НМА „Проф. Панчо Владигеров“ на основание чл. 3, ал. 1 от ЗРАСРБ. За двете позиции – обект на конкурса – се явяват двама кандидата – доц. д-р Елена Каралийска-Тръпкова и доц. д-р Ермила Секулинова-Швайцер. Всички етапи на процедурата са преминали коректно при спазване на условията и реда на ЗРАСРБ, Правилника за прилагането му в сила от 06.07.2018 г. и Правилника на НМА „Проф. Панчо Владигеров“ за прилагане на ЗРАСРБ, актуализиран на заседание на АС на НМА на 29. 09. 2022 г. Настоящото становище се отнася до художествено-творческата и научна продукция, представени в наукометричната справка на доц. д-р Ермила Секулинова-Швайцер. Видно от предложената документация по конкурса е, че кандидатът отговаря на минималните държавни изисквания за заемане на академичната длъжност професор в съответното професионално направление 8.3 по групи показатели, както следва: **А – 50 т.; В – 105 т. (при необходими 100 т.); Г - 555 т. (при необходими 150); Д – 110 т. (при необходими 80 т.); Е – 305 т. (при необходими 120).**

1. Данни за кандидата. Ермила Секулинова-Швайцер е пианист с международна кариера в областта на клавириния съпровод и преподавател по камерно пеене и вокални ансамбли с почти двадесетгодишна практика в НБУ и НМА „Проф. Панчо Владигеров“. Началото на пътя ѝ в музиката е положено от голямата клавирна педагожка Лидия Кутева в НМУ „Любомир Пипков“ и продължено в Музикалната академия в София чрез работата ѝ с проф. Мара Петкова, в чийто клас по *пиано* попада, и с проф. Савка Шопова-Маркова по *клавирен съпровод*. Редицата майсторски класове в различни европейски държави,

които посещава по време на следването си¹ са ценен влог в професионалното ѝ израстване. Разширяването на кръгозора ѝ вече в спектър на професионална изява продължава в годините между 1990 и 2005, когато Ермила Швайцер живее и работи като акомпаниятор във Фондация за млади оперни певци на Елизабет Шварцкопф и в Цюрихска опера². След завръщането от Цюрих в България през 2005 г. започва кариерата ѝ на преподавател по камерно пеене в НБУ, успоредно с което в НМА „Проф. Панчо Владигеров“ продължава дейността ѝ като акомпаниятор.

Изявите на Ермила Швайцер в почти двадесетгодишния период от 2005 г. до днес са многообразни и съграждат сериозен фундамент за художествено-творческите, практико-приложни и педагогически изяви, с които се явява в настоящия конкурс. Сред тях могат да бъдат открити цикълът с концерти и семинари на сопрана Барбара Фукс, реализиран с участието като акомпаниятор на Ермила Швайцер в София, Пловдив и Стара Загора по проект с Швейцарската фондация за култура „Pro Helvetia“ (2009 г.), както и цикълът концерти „Фойерверк за Панчо Владигеров“ по случай 110 години от рождението на композитора – съвместна инициатива на НФК, Музикален център „Борис Христов“ и БКИ във Виена и Братислава (2010 г.). Следва петгодишен период, в който Ермила Швайцер се отдава на изследователска дейност и защитава докторска степен по музикознание и музикално изкуство върху дисертационен труд на тема „Педагогът Любомир Пипков в камерния жанр на соловата песен с пиано“ (2012 г.) и издава монографиите „Ролята на акомпаниятора при сценичната реализация на оперни певци в национални и международни проекти“, 2014 и „Савка Шопова-Маркова. Акомпаниятор. Съдба или призвание“, 2016. Всичко това, заедно с активната ѝ звукозаписна дейност в периода³ е основание за СБМТД през 2017 г. да я удостои с наградата „Златна лира“ „За високи постижения в акомпанияторското изкуство“.

---

¹ Става въпрос за майсторските класове по клавирна интерпретация при Никита Магалов в Женева и при Амадеус Веберзинке във Ваймар, както и в тези на Ерик Верба в Лятната музикална академия – Залцбург и на Рудолф Бухбиндер в Цюрих.

² От този период е изданието като продукция на BMG диск *Bulgarian Soul* с музика на Красимир Кюркчийски в изпълнение на мецосопраното Веселина Кацарова и Ермила Швайцер, реализиран през 2003 г. – време, в което Веселина Кацарова е част от състава на Цюрихска опера.

³ Ермила Швайцер има активна концертна и звукозаписна дейност с певците Барбара Фукс, Бойко Цветанов, Веселина Кацарова, Цветелина Малджанска, Калуди Калудов, Анна Дитри, Марияна Пенчева, Сребрина Минева, Марк Фаулър, Майкъл Смолууд, Крум Гълъбов и др.

От 2018 г. Ермила Швайцер е доцент по камерно пеене в НМА „Проф. Панчо Владигеров“ – София.

2. Хабилитационни материали и приноси

В процедурата за академичната длъжност „професор“ по камерно пеене в НМА Ермила Секулинова-Швайцер участва с: 1) художественотворчески изяви – водещи и участия в общ творчески продукт; 2) педагогическа дейност 3) участия в национални и международни проекти.

2.1. Сред множеството свои изяви в дейността си като акомпаниятор в полето на камерновокалната музика кандидатът предлага като основен хабилитационен труд три концерта, които се отличават със стилового и жанровото си многообразие и оригиналността на замисъла си. Това са концерти, включени в национални и международни културни форуми⁴ и реализирани в партньорство с утвърдени български и световни певци. Търсенето в тях на артистични предизвикателства е изразено и в селекцията на репертоар, който е неизвестен или малко познат на българската публика или пък включва жалони на камерновокалната музика в световен мащаб, посягането към които винаги е задължаващо поради вече изградени нагласи и очаквания, както и заради неизбежните сравнения с познати еталонни изпълнения: 1) *Камерно-вокален концерт „Bella Italia“* на Сребрина Минева – сопран и Ермила Швайцер – пиано, с участието на Рашко Младенов като наратор, проведен в залата на Къща-музей „Борис Христов“ на 29.06.2021 г. с програма, включваща *Musica da camera – Шест ариети* от Белини, *Четири едностишия* оп. 11 от Е.Волф-Ферари и камерновокалния цикъл „Четири песни на Амаранта“ от Ф. Тости; 2) *Камерен концерт под наслов „Носталгия“* с австралийския тенор Майкъл Смолууд, посветен на 100-годишнината от рождението на Надя Афеян, проведен в Къща-музей „Борис Христов“ на 12.06.2018 с програма, включваща Бетовеновата песен „Аделаиде“ оп. 46, цикълът „Любовта на поета“ ор. 48 от Шуман и *Пет песни* от Курт Вайл. 3) Третата водеща изява на Ермила Швайцер е в *Коледен концерт с вокална музика*, под патронажа на Полското посолство, със солисти Калуди Калудов и Анна Дитри, проведен в Камерна зала „България“ на 11.12. 2019 г., с програма,

---

⁴ Заслужава да бъде отбелязано дългогодишното партньорство на Ермила Швайцер с Къща-музей „Борис Христов“ и регулярното ѝ участие в организираните от управата ѝ в лицето на нейния директор Елена Драгостинова ежегоден престижен фестивал на името на големия ни оперен певец.

включваща песни, канцонети и дуети от Куртис, Биксио, Кардило, Леонкавало и коледни песни от полски композитори.

Във всички представени проекти – някои от които и с официално реализирани аудио- и видеозаписи⁵ – изявите на Ермила Швайцер я показват като ансамблов музикант от висока класа и пианист с безупречна техника, култура и стилистична нюансировка на звукоизвличането, стабилност и експресивност при интонирането на текста. Считаю, че приносите, посочени от самата нея, са абсолютно обективно изведени и представляват значим влог в съвременното камерновокално изпълнителство.

Сред представените осем самостоятелни програми, които не са основен хабилитационен труд⁶ бих открила два концерта, индикативни за отбелязаните по-горе приносни качества на продукцията ѝ. Първият е с изявения австралийски тенор Майкъл Смолууд в галерия UniArt, 25.01.2019 с програмата Бритън – *Canticle I (My beloved is mine)* ор. 40 из *Пет песни по стихове на Франсис Куорлс*, Бетовен – вокален цикъл *На далечната любима* ор. 98, Рейналдо Хан – пет песни. Съчетанието в един концерт на емблематичния Бетовенов песенен цикъл, който „отваря вратите“ на романтизма като първи образец на жанра, с неговия лиричен емоционален тон и експресивните модализми на *Canticle I (My beloved is mine and I am his)* ор. 40 от Бритъновия цикъл духовни песни и песните на Рейналдо Хан – всички които (особено ярко – Бритън) предявяват към певец и пианист високи технически и стилово специфични изисквания – дава като резултат

---

⁵ Първият концерт, например, е записан за Istituto Nazionale Tostiano, но също така, с добавка и на български репертоар, е представен в края на 2021 година (29.11.) и като он-лайн събитие от този институт (Ортона, Италия).

⁶ Камерно-вокален онлайн концерт на Сребрина Минева Istituto Nazionale Tostiano, Ортона, Италия, с **програма** В.Белини – Шест ариети, Ф.Тости - четири песни, песни от български композитори; Коледен онлайн-концерт на Калуди Калудов-тенор, Анна Дитри – сопран, Ермила Швайцер – пиано. Полски културен център, **7.12.2021**; Камерен концерт на Майкъл Смолууд – тенор, Австралия, и Ермила Швайцер - пиано, галерия UniArt, **25.01.2019 с програма** Бритън – *Canticle I (My beloved is mine)* ор. 40 из *Пет песни по стихове на Франсис Куорлс*, Бетовен – вокален цикъл „На далечната любима“ ор.98, Рейналдо Хаан – пет песни; Камерен концерт на Сребрина Минева и Ермила Швайцер – зала „Аденауер“, Foyer Europèen, Люксембург, **28.04.2018 с програма**: Ф.Тости, Е.Волф-Ферари, Дж.Пучини, Ж.Масне, Л.Пипков, М.Големинов; Камерен концерт на класа по камерно песне Ермила Секулинова-Швайцер, зала 48, НМА, **21.05.2021** с програма, включваща песни и арии от кантатно-ораториални творби от Монтеверди, Перголези, Хендел, Моцарт, Шуберт, Белини, Менделсон, Брамс, Дебюси; Концерт на Андроника Антониу – мецосопран (Кипър) и Уанг Бо – сопран (Китай), зала УниАрт, НБУ, **15.11.2021**; Камерен концерт на Ардиана Бютючи – мецосопран (Косово) и Уанг Бо – сопран (Китай), камерна зала „Проф.Райна Михайлова“, НБУ, **17.06.2022**; Гласове от изток и запад – камерен концерт със солистите Сара Лобегайгер – сопран (Австралия), Уанг Бо – сопран (Китай) и Вихра Смилкова – сопран, Китайски културен център, **13.10.2022**

духовна стойност, от каквато културният живот на съвременото ни има остра необходимост. Вторият акцент, който бих желала да поставя, е върху предложението като художествено-творческа продукция концерт на класа по камерно пеене на Ермила Швайцер в НМА „Проф. Панчо Владигеров“ с песни и арии от барокови кантатно-ораториални творби, който, като част от стилната концепция, залегнала в основите на учебната програма на академичната дисциплина, представя кандидата и като артист, и като педагог, продължаващ традициите на преподаване на камерно пеене в НМА.

В изявите, представени като дейност в този параграф, заслужава внимание и присъствието на една нова форма на представяне на музиката, чието раждане беше провокирано от COVID-19 изолацията – онлайн концертът – и в която Ермила Швайцер вписва принос, изнасяйки поредица онлайн концерти с певците *Калуди Калудов*, *Анна Дитри* и *Сребрина Минева*.

2.2 В отделен параграф би следвало да се открият концертите, в които Ермила Швайцер участва като корепетитор в хода на академичната си работа в НБУ и НМА „Проф. Панчо Владигеров“ и като част от различни проекти, в които чрез нея биват включени младите изпълнители. Творческите изяви от такъв характер са многочислени – това са 26 концерта, с които Ермила Швайцер участва и вписва приноса си в концертния живот на България посредством многообразие от празнични концерти, чествания, гала концерти на майсторски класове, участия като акомпанятор на конкурси и прослушвания, сборни концерти по различни поводи.

Концертните изяви и проектите, в които участва Ермила Швайцер са широко отразени с акцент върху нейния принос в специализираните издания за критика на събитията от областта на културата, както в национален, така и в международен мащаб.

3. Педагогическата ѝ дейност като цяло и в частност за периода 2018 – 2022 година е свързана с успехите на студентите от водения от нея клас по камерно пеене, както и с резултатите от работата ѝ с участниците в множеството майсторски класове и уъркшоупи. Приносът на Ермила Швайцер, освен като партниращ пианист, е видим и в системната ѝ работа със студентите и младите певци, в която се откроява и талантът ѝ на педагог, извървяващ търпеливо, неотклонно и планомерно с всеки от обучаемите дългия път към създаването на професионалното качество. При това става въпрос както за постепенно изграждане на репертоар и възпитаване на умение за създаването на

музикалният образ като звукоизвличане, фразироване, артикулация, фонетична емисия на съответен език⁷, ансамбъл между вокална и инструментална партия, така и за създаването на предпоставки и самото изграждане на така необходимите, особено в съвременната конкурентна среда и ускорено протичане на кариерното развитие, увереност и самообладание при сценичното представяне. Без значение от повода на изявата, концертите със студенти от нейния клас по камерна музика или от вокалните класове на други педагози се отличават с подбрана с вкус програма, а в тях прозира сериозната ѝ работа с изпълнителите. Част от резултатите от педагогическата дейност на Ермила Швайцер се измерват в постиженията на студентите ѝ, които в последните години печелят редица отличия на академични и национални конкурси (общо 14 награди в „Славянски звън“, 2018, „Балканска романсиада“, 2019, 2020; „Art stars“, 2022; Omega Opera Concerts, 2021, Академичен конкурс „Джузепе Верди“, 2021; III Академичен конкурс „Парашкев Хаджиев“, НМА, 2022), а някои от тях получават професионална реализация в национални оперни театри.

4. Проектна дейност и други художествено-творчески и научни изяви

Дейността на Ермила Швайцер в *група от показатели E* показва широк спектър на професионални активности, свързани с различен тип изява. Сред тях трябва да бъдат акцентирани научното ръководство на дисертационни проекти в НБУ (две успешно защитени под нейното ръководство дисертации) и десетките ѝ участия в национални и международни художествено-творчески проекти – като член на жури и като пианист акомпаниятор⁸ на млади певци.

---

⁷ В тази връзка е необходимо да бъде отбелязана и богатата езикова култура на Ермила Швайцер, която ѝ позволява с лекота и увереност да работи върху тази страна на процеса, както и да комуникира в широката национален спектър на професионалните си контакти.

⁸ Това са националните: Конкурс „Клаудиа Маев“ – Естония, първи тур, Национална опера и балет, 14.02.2019; Конкурс „Балканска романсиада“, РКИЦ, 9-10.11.2019; Конкурс „Балканска романсиада“, РКИЦ, 7-8.11.2020; Академичен конкурс „Джузепе Верди“, НМА, 12-13.04.2021; Конкурс „Belvedere“, първи тур, Австрийско посолство, София, 23.03.2022. и международните: Майсторски клас на проф. Маурицио Торели от Държавната консерватория „Дж.Перголези“ във Фермо, върху интерпретацията на италианска музика (Франческо Паоло Тости), НМА, 25-29.03.2019; Уъркшоп на Omega Music Management, с Крум Гълъбов и Даниела Дякова – Къща-музей „Борис Христов“, 12-16.10.2020; Майсторски клас на Камерзенгерин Йорданка Дерилова – БКЦ Берлин, с участници – млади оперни певци от Германия, Австрия, Перу, Южна Корея, Украйна, Полша, България 13-17.09.21; Международна творческа работилница с Даниела Дякова и Крум Гълъбов, Къща-музей „Борис Христов“, 11-15.10.2021; Международен проект „Omega Opera Concerts“ - май-декември 2021; Майсторски клас на Гудрун Сидоние Ото – Германия, част от програмата на 53-тото издание на МФ „Софийски музикални седмици“, посветен на бароковата музика с акцент върху кантатно-ораториалното творчество на Бах, музей „Панчо Владигеров“, 14-16.06.2022.

Заклучение

Цялостната дейност на доц. д-р Ерилла Швайцер и нейният безспорен принос в областта на камерното пеене и клавирния съпровод са основание да ѝ дам професионалната си подкрепа и убедено да предложа на уважаемите членове на Научното жури да я изберат за заемане на академичната длъжност „професор“ в професионално направление 8.3. Музикално и танцово изкуство.

януари 2023

доц. д-р Снежина Врангова-Петкова